

1758 К

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека

№ 19.

ПЕТРУСЬ.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадійского Фармера“

952 MAIN STREET,

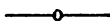
WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Вібліотека

№ 19.

17. 10. 1978.
у ч. 2-м.
Вибір

ПЕТРУСЬ.

З 1 малюнком і портретом.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ-АРХІВ.

Клівленд.

Гол. Інв. Ч. 19074

Відл. Етн. Нум. Світ. Архів. Мист.

Накладом „Канадійского Фармера.”

852 Main Street,

Winnipeg, Canada

M. Weber

Петрусь.

(I.)

Були на хуторі пани —
І пан і пані небагаті,
І дочечка у їх росла,
Уже чимала піднялась;
І генерал її посватав,
Бо страх хорошая була,
А генерал був страх багатий.
От і талан Господь послав
На вбогий хутір, ублагали
Царя небесного! Взяли,
Ї гарненько одягли,
Та у неділю й повінчали,
І генеральшою назвали,
І цугом в Київ повезли.

Було на хуторі погане
Мале байстря, свиней пасло,
Петрусем звалось; на придане
Воно за панною пішло
У генеральське село
Свиней же пасти, безталанне.

За балом бал у генерала.
За генеральшою чимала
Орда панів і паничів;
А генеральша у ночі
Уже тихенько й плакати стала.

— „Занапастила мене мати,
Зовяне марно у палатах
Краса і молодість моя!”
— „Ти, душко, плачеш?” — „Хто се? я?”
Ні, я не плачу.” — „Знаєш, Маню?”
У городі тепер Армяне;
Купи собі, Машуню, шаль!”
— „Мені не треба тії шалі!”
— „Не задавай же серцю жалю!
Купи, голубко! Не печаль
Мого ти серця! А весною
В Париж, поїдемо з тобою,
Або поїдемо в село,
Як схочеш, серце.”

ТІХО, ТІХО

Зима минала; кралось лихо,
Та в самім серці й уляглось
У генеральші молодії.
Поїхали в село весною;
В селі бенкети загули;
А генеральша плаче, плаче,
А генерал того не бачить,
А всі вже бачили в селі.

(II.)

З нудьги, із двору погуляти
Якось задумавшись пішла,
Та аж за царину зайшла,
Та й бачить, що пасе ягнята
Мале хлопяточко в стерні.
— „О горе, горенько мені!
Що я робити-му на сьвіті?...
Се ти, Петрусю?” — „Аже-ж я.”
— „Ходім до мене! будем жити,
Як там на хуторі колись
Жили, жили.” — Та й похилилась,
Очей не зводячи, дивилась
На Петрусю. Одним-одна
І виростала, й дідувала,
І за старого генерала
Занапастили-продали,

Ходім, Петрусю, в сад, в палати!

І в-купі гроші пропили...
І тяжко, тяжко заридала.
— „Ходімо, серце, погулять!
Ходім, Петрусю, в сад, в палати!”
— „А хто-ж тут буде доглядать?
Хто попасе мої ягнята?”
— „Нехай, хто хоче!”

Ї повела
Його в палати. А в палатах
Причепурила, одягла,
А потім в школу оддала.
І любо їй... Нехай радіє,
Поки надію серце гріє,
Поки росте з того зерна
Або кукіль, або пшениця.
Бо ми не знаєм, що творить ся
У його там. А Бог хоч зна,
То нам не скаже. Як-би знала
Матуся горенько твоє,
Чи оддала б за генерала
Дитя єдинеє своє?
Не оддала б. А в-тім — не знаю,
Бо всякі матери бувають...

Минають дні собі поволи;
Петрусь до школи та із школи
З книжками ходить та росте;
Сама аж ніби молодіє,
І генерал собі радіє,
Що діло, бачите, сьвяте
У-двох таки вони зробили.

Петра на волю одпустили;
Зимою в Київ одвезли,
І там у школу оддали,
І там чимало поповчили.
Вернув ся з Києва Петрусь
Уже Петром і паничем,
І кучері аж по плече,
І висипав ся чорний вус,

І ще... Та се ще не втече:
Роскажем иногді колись
Про те, що снило ся Петрові.
А генеральші чорнобровій
Що снить ся?...

(III.)

Перед Пречистою
Горить лампада у-ночі.
Поклони тяжкії бючи,
Ридала, билась, нечистую,
Огненную сльозу лила.
Вона благала Пресьвятую,
Щоб та її, щоб та спасла,
Щоб одуріть їй не дала,
Пренепорочная. І все,
Молитва їй не помогла:
Вона, сердешна, одуріла,
Вона, небога, полюбила
Свого Петра!... І тяжко їй,
Душі негрішній молодій!
Так що-ж робить? Нестало сили!
Сердега разом одуріла.
Та й як його одній, сьвятії
Прожити літа молодії?
Вони ж не вернуть ся!... Як хоч,
А лихо, кажуть, перескоч,
А то задавить. Генеральша
Не перескочила, бо їй
Хотілось жити, молодій!
— „Петрусю! друже мій єдиний!
Моє ти серце! мій ти сину!
Ратуй мене, ратуй, ратуй,
О Матір божая! розкуй
Мою ти душу!” — І ридала,
І батька й матір проклинала,
І все на сьвітї. А Петрусь,
Її єдина дитина,
Гуляв собі пренесповинний
В саду, та арію якусь

Мугикав з-тиха. Більш нічого
Петрусь не бачив. А небога
Сама не знає, що робить
І що їй діяти з собою:
Чи то сховатись під водою?
Чи то їй голову розбить?
— „Поїду в Київ, помолю ся:
Молитва може прожене
Діявола... О мій Петрусю!
Молитва не спасе мене —
Я у Дніпрові утоплю ся!”

Моліте Господа, дівчата!
Моліте Господа, щоб мати
І вас оттак не продала!
За генерала, за палати,
І вас оттак не продала!
Любітесь, діточки, весною!...
На світі є кого любить
І без користи; молодю,
Пренепорочною, сьвятою,
В малій хатині буде жить
Любов та чистая, і буде
Сьвятий покой ваш стерегти
І в домовині.

Що-ж то буде
Із генеральшою? Що ти
Тепер робити-меш з собою,
З своєю божюю красою?
Хто стерегти-ме твій покой,
Украдений твоім Петрусем?
Хиба архистратиг? Та й той
Не встереже тепер! Бою ся,
І вимовить боюсь тепер
Твое грядущее...

(IV.)

У Київ їздила, молилась,
Аж у Почаєві була;
Чудовная не помогла,

Не помогла сьвятая сила.
А ти аж плакала, молилась,
Та й занехаяла. Везла
Назад гадюку в серці люту,
Та трошки в пляшечці отрути.

Не їла три дні й не пила.
Вернувшись з прощі, і три ночі
Не спала; впали карі очи,
Засохли губи, і в-ночі
Щось ходя шепче сьміючись.
Аж тиждень так собі нудила.
А потім трути розвела
І генерала напоїла,
Та й спать, упоравшись, лягла.

— „Тепер старого поховаю,
А молодого привітаю,
Та й буду жить собі та й жить,
Петруся серденько любить...”
Подумала, чи то сказала.
Хотїла спать, але не спала;
І ждала сьвіту, і дожить
До сьвіту божого боялась.

І задзвонили в-ранці рано
По генераловій душі;
Заговорили щось погане,
До генерала ідучи
Прощатись, люде. Аж гуде,
З усіх усюд народу йде:
Та щось шепочуть про отруту
І судових неначе ждуть.
І разом стихли на мінуту:
Приїхали. Ножі беруть
І генерала розчиняють,
І яд находять в животі.
І на Господньому хресті
Уся громада присягає.
Заприсягла. Питає суд:
— „Тепер скажіте, христіяне,

Хто отруїв його?" — Гудуть,
Мов з-тиха дзвони: „Пані, пані!”

Тоді на ганок вихожає
І до громади промовляє
Петрусь і каже: „Я зробив!
Я генерала отруїв,
А ви не знаєте нічого!” —
Взяли Петруся молодого,
Та в город в путах одвезли.
Його недовго мордували
В тюрмі, в суді, а в добрий час
В кайдани добре закували,
Переголили про запас.
Перехрестивсь, оттак убраний,
І поволік Петрусь кайдани
Аж у Сібір...

1850.
Оренбург.

КНИЖКИ ПРО ТЕПЕРІШНУ ВЕЛИКУ СЬВІТОВУ ВІЙНУ

і книжки про війни з часів давнійших.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА. - Г. Ф. СЕМЕШКО.
«В ЧАСИ ВІЙНИ»

(Хроніка з життя засланців на Сибірі в часі сеї страшної війни).
Книжка видана накладом Української Федерації Соціалістичної
Партії в Америці, містить 96 сторін друку, ілюстрована много
малюнками. — Ціна..... 40ц
Велика Революція на Острові Питнейри. — Ціна..... 10ц
Як Болгари здобули собі свободу. — Ціна..... 15ц
Провидіне Боже все Чуває. — Інтересне оповідане в часів На-
полеонської війни сто літ тому назад. — Ціна..... 25ц

НОВІ КНИЖКИ.

З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКИХ ВОЄН

РОСИЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

Збірка начерків із життя теперішнього війська і життя козаків;
кровавих боїв нинішніх днів і днів минувшини.

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ

Причини і початки революції в Росії; арештована міністрів;
як бувший цар Николай Романов зрештитував і як випускали
людей з в'язниць. — Це пожалуйте 50 ц., а ми вишлемо вам сю
величезну книжку на 160 сторін з много образками.

З РОКІВ ВІЙНИ.

Сатиричні Ілюстрації в Європейської Війни. — Оповідання,
Відомости і Інформації про Український Царід, про старий
край і Америку. — 150 образків. — Ціна..... 30ц

АТЛЯСИ І МАПИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Воєнні мапи Європи з королями і з статистикою війська.. 25ц
Найновіший Атлас, обнімає мапи цілого сьвіта, гарно оправ-
лений. — Ціна \$1.50
Великий Ілюстрований Атлас, кождому потрібний під нинішню
пору. — Ціна \$3.00
Кишенковий Атлас Цілого Сьвіта. — Ціна..... 30ц
Кишенкові мапи всіх стейтів і територій Злучених Держав. —
Кождий стейт на окремій картці. При замовленю треба подати
якого стейту мапу вам вислати. — Ціна одної мапи..... 25ц

НОВІ КНИЖКИ:

Як Чоловік Зійшов на Пана. — Інтересне оповідане В. Будзи-
новського. — Ціна..... 50ц
Перли Шумки та Вигадки. — Зложив Л. Лопатинський... \$1.00
Оповідання. — О. Стероженко..... 15ц
Оповідання. — П. Куліш..... 15ц

RUSKA KNYHARNIA, 850 Main St., Winnipeg.

10

Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

1. Причиня. 3 2 малюнками і портретом.	14. Москалева криниця. 3 1 малюнком і портр.
2. Катерина. 3 3 малюнками і портретом.	15. Варнак. 3 1 малюнком і портретом.
3. Тополя. 3 1 малюнком і портретом.	16. Титарівна. 3 1 малюнком і портретом.
4. Гайдамаки. 3 15 малюнками і портретом.	17. Марина. 3 1 малюнком і портретом.
5. Черниця Марина. 3 1 малюнком і портретом.	18. Сотник. 3 1 малюнком і портретом.
6. Утоплена. 3 1 малюнком і портретом.	19. Петрусь. 3 1 малюнком і портретом.
7. Гамалія. 3 1 малюнком і портретом.	20. Тарасова ніч. — Іван Підкова. — Перебендя. 3 2 малюнк. і портр.
8. Сова. 3 1 малюнком і портретом.	21. Русалка. — Як би тобі доведося 3 2 малюнками і портретом.
9. Бретяк або Іван Гус. 3 1 малюнком і портр.	22. Назар Стодоля. 3 2 малюнками і портретом.
10. Севольник. 3 2 малюнками і портретом.	23. Збірник дрібних віршів. 3 7 малюнками і портр.
11. Наймишка. 3 2 малюнками і портретом.	24. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. 3 4 малюнками і портретом
12. Відьма. 3 1 малюнком і портретом.	За всі разом \$1.50
13. Княжна. 3 1 малюнком і портретом.	

Кожний свідомий Українець повинен знати ІСТОРІЮ СВОГО КРАЮ.

Видавництво «Камад. Фармєра» в порозуміню з Руською Книгарнею у Вінніпегу передрукувало старокрасне видане Проф. М. Грушевського

ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

в комплекті. Історія є популярна і зрозуміла для кожного. В старім краю випродали два видання, тепер вже час щоби по 4-ох літах повив ся третій наклад. Її се величезна книга, має 516 сторіц, 416 образків. — Ціна \$3.00.

Замовлення висилайте на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St.

Winnipeg, Man.